Risale-i Nur’un şahs-ı manevîsinin makamı

Sual: Ferid makamı nedir? Nasıl bir makamdır? Risale-i Nur’un şahs-ı manevisinin Ferid makamına mazhar oluşu ne demektir?

Ferid, kelime olarak ilk kaynaktan tek başına tefeyyüz etme ehliyetine ve müstakil hareket etme iznine sahip zattır.

Ferdiyet makamı tasavvufta Kutbiyetin ve Gavsiyetin üstünde bir makamdır. Makamların en yükseğidir. Bu makamda bulunan zevat, araya hiçbir kimseyi, hiçbir makamı koymadan, kimseden ders almadan, kimsenin mânevî terbiyesine girmeden doğrudan Allah’tan, Kur’ân’dan ve Resulullah’tan (asm) tefeyyüz ederler, feyiz alırlar ve bütün derslerini hiçbir aracıya ihtiyaç hissetmeden ilk kaynağa dayandırırlar.

Bu makam sahibi zevata tasavvuf geleneğinde “mukarrebler” de denmektedir. Yani bu zevat Allah tarafından seçilirler, hidayet nurunu doğrudan Allah’tan alırlar ve ilahi sünuhata ve ilhama mazhardırlar. Bunlar kutup dairesinin tasarruflarından hariçtirler. Dersleriyle alâkalı olarak keşfiyata ve müşahedata maliktirler. Bunların melâike içinde benzerlerine “Ervah-ı Müheymine” deniyor.

FERDİYET MAKAMI ÇOK NADİR BULUNUR

İmam-ı Rabbani (ks) diyor ki: “Ferdiyet kemalatını da kendisinde bulunduran bir irşad kutbu çok nadir bulunur. Böyle bir cevher birçok asırlardan sonra meydana gelir. Karanlık âlem, onun gelişinin nuru ile aydınlanır. Onun irşad ve hidayet nuru bütün âlemi kuşatır. Ta Arş’tan dünyanın ortasına kadar her kime doğru yol, hidayet, iman ve marifet gelse, onun vasıtasıyla gelir, ondan istifade eder.”1

Bu makam sahibi eğer Peygamberse ıstılahî manada Nebi değil, Resuldür. Yani Allah’tan yeni bir kitap ve yeni bir şeriat almaya memurdur. Önceki hiçbir Peygambere bağlı kalmadan doğrudan Allah’tan vahiy alır, yeni bir kitaba ve yeni bir dine mazhar olur.

Eğer Peygamber değilse, bir veli ise, araya bir şeyh, bir imam, bir kutup veya bir gavs koymadan, doğrudan Son Peygamberden (asm) tefeyyüz eder, Son Peygamberin (asm) kitabının manası ve tereşşuhatı bu makamda tezahür eder.

BU MAKAM SAHİPLERİ KİMLERDİR?

Peygamberler içinde bu makamın en has sahibi Hazret-i Muhammed’dir (asm). Dini cihanşümuldur, kitabı rakipsizdir, vahyi emsalsizdir, sünneti benzersizdir, şeriatı müstakildir, yolu tek yoldur, davasının alternatifi yoktur.

Nitekim Bediüzzaman, risalelerinde birçok yerde Peygamber Efendimiz (asm) için kullandığı “Ferîd-i Kevn ü Zaman”2 sıfatıyla Peygamber Efendimiz’in (asm) bu tek ve yektâ şahsiyet-i ulviyesine ve müstakil makamına işaret ediyor.

Veliler ve imamlar içinde bu makamın en has sahibi ise, Hazret-i Mehdî’dir, yani günümüz itibariyle zuhuru anlaşıldığı için söyleyelim: Bediüzzaman Said Nursî’dir. Nitekim İmam-ı Rabbani, bu makam sahibinin Hazret-i Peygamber Aleyhissalatü Vesselama en has biçimde uymak suretiyle, Hazret-i Peygamber’e (asm) mahsus olan makamdan bir pay aldığını ifade ediyor.3 Ve Hazret-i İmam bu makam sahibine “Mirza Bediüzzaman’a mektup” başlığı ile yazdığı mektupta “Tevhid-i kıble et!” diye hitap ediyor.4 Tevhid-i kıble etmek, yani kutupları ve gavsları aşarak sadece Kur’ân’ın ve Resulullah’ın (asm) arkasından gitmek ise ferdiyet makamının gereğidir.

Ledün ilmine vakıf Hazret-i Hızır Aleyhisselam ile kutbiyet ve gavsiyet makamlarını kendi şahsında toplayan Hazret-i Abdülkadir Geylani’nin (ks) de ferdiyet makamına sahip oldukları tasavvuf ehlince ifade edilmektedir.

BEDİÜZZAMAN’IN AÇIKLAMASI

Taraf-ı İlahice kendisine verilen mehdiyet makamını ifşa etmeyerek imana ve Kur’ân’a hizmete devam eden, ceberut baskılar altında susmayan bir mücahede vizyonuna sahip bulunan, defalarca zehirlenerek öldürülmeye çalışıldığı halde Hazret-i Cercis Aleyhisselam gibi Allah’ın izniyle ölmeyen Bediüzzaman Said Nursî, İstanbul’da bir şeyh tarafından incitici sözlere ve itirazlara maruz kalınca o yapmak istemediği açıklamayı yapıyor ve “Risale-i Nur’un şahs-ı mânevîsinin ve o şahs-ı mânevîyi temsil eden has şakirdlerinin şahs-ı mânevîsinin “Ferîd” makamına mazhar olduklarını” ifade ediyor.5

Dipnotlar;

1- İmam-ı Rabbani, Mebde ve Mead, çev. Dr. Necdet Tosun, Sufikitap, İst. Ekim, 2005, s. 23
2- Bediüzzaman, Sözler, s.72, 240; Mektubat, s. 201; Mesnevi-i Nuriye, s. 42; Nurun İlk Kapısı, s.133
3- İmam-ı Rabbanî, Mektubat, 285. Mektup
4- İmam-ı Rabbani, Mektubat, 75. Mektup
5- Kastamonu Lahikası, s. 19